5

АЈБ-2474-19483

АЈБ

ВЕЛИКА КРИЈУМЧАРСКА АФЕРА

Полиција проналази све нова лица која су шверцовала страну валуту

У исто време, саслушавају се личности умешане у аферу са фалсификованим крштеницама

Као неки велики и узбудљиви криминални роман, шверцерска афера стално се развија доносећи све већа изненађења. Кроз одељења Опште полиције непрекидно пролазе људи који су окаљали своје руке крријумчарским пословањима. Полиција из дана у дан проналази нова лица која су шверцовала страну валуту, стицала паре на „Црној берзи“ и трговала туђом вером.

Роберт Бенхајм

Јуче су полицајци предали Министарству финансија и други део обимног шверцерског материјала. Читаве гомиле новчаница, чекова и разноврсних вредносних хартија отпремљене су из канцеларија наших полицајаца. То је углавном материјал до кога су полициски органи дошли истражујући везе Јеше Анафа и Хуга Шефера с крријумчарима.

Међу осталим хартијама полицајци су код Јеше Анафа нашли 138.000 румунских леја, 3.000 бугарских лева, 89.000 чехословачких круна, 3680 италијанских лира, 210 немачких марака, 147 турских лира, 84 белга, 570 пољских злоти, 155 холандских форинти, 40 албанских франака и 30.000 динара југословенског новца. Као што је јављено, Јеша Анаф је прекјуче замолио полицајце да им до краја открије све што се радило на „Црној берзи“. Трудио се да ништа не сакрије и пружио је истражним органима драгоцене податке.

Домаћин „Бриц-клуба“ почео је да прича...

У овој крријумчарској афери врло је занимљив и случај Хуга Шефера, домаћина београдског „Бриц-клуба“. Кад су га довели у полицију, он се упорно бранио одричући своје везе са крријумчарима. Али после, кад су му полицајци саопштили да знају да је он још 1929 године ухваћен у крријумчарењу и кажњен са 20.000 динара, Шефер се променио у лицу.

А јуче је почео да прича, као и Јеша Анаф. Држећи у руци књигу у којој су записивана имена свих посетилаца „Бриц-клуба“, он је почео своју причу од оног тренутка кад је ликвидирао са својом житарском радњом у Сомбору.

— Јесте, господо, кажњен сам глобом од 20.000 динара. Због крријумчарења. После сам се оставио трговине житом и прешао сам из Сомбора у Београд. Овде сам ушао у „Ауто-клуб“. Била ми је дужност да аранжирам карташке игре.

У „Ауто-клубу“ Шефер је остао све до оснивања „Бриц-клуба“. Тада је у новом клубу постао домаћин. Долазећи ту у додир с неким људима, Хуго је дознао да се у последње време опет много зарађује на „Црној берзи“. Страна валута тражи се и крријумчари згрћу паре.

Тада се Шефер сетио и својих ранијих шверцерских успеха и одлучио је да се поново лати тога посла. Брзо је дошао у везу са својим пријатељима и послови су пошли као што је он само могао да пожели. Једном приликом састао се и са Моисом Конфортијем, пословођом обућарске радње „Арамбашић“. Хуго и Моис одмах су се разумели.

— Је ли то тај Шефер? упитали су Моиса полицајци.

— Јесте, то је Хуго Шефер, одговорио је Конфорти.

Причајући даље о својим пословима Шефер је казао да је у току последња три месеца набавио преко Моиса око 10.000 долара у чековима и нешто мању своту фунти такође у чековима.

Али Шефер је проширио своје пословне везе и на унутрашњост. Отуда је преко својих поверљивих људи добијао приличне суме долара и фунти.

— Шта сте радили с тим новцем? пита Шефера г. Коста Тасић, шеф отсека Одељења опште полиције.

Домаћин „Бриц-клуба“ чудно посматра г. Тасића. Најзад одговара:

— Па нисам ваљда правио од тих новаца гибаницу. Слао сам их у иностранство.

— Реците ми искрено зашто сте поново почели да се бавите крријумчарењем стране валуте? наставља своја питања г. Тасић.

— Па знате... видео сам како се многи моји саплеменици нагло богате, а имају мање памети него ја... А ја сам домаћин „Бриц-клуба“, мала плата...

Један чек с нечитким потписом

Водећи хитну истрагу и трагајући за сваким податком о шверцерима, полицајци су дошли до једног чека који је био прошверцован у иностранство и доспео је чак до једне лондонске банке. А из Лондона чек је враћен зато што је имао нечитак потпис. Али истраживачима је брзо пошло за руком да одгонетну и тај потпис. Шефер им је у томе много помогао.

— То је потпис Људевита-Лајоша Ходошића, ресторатера Трговачког Лојда у Новом Саду, рекао је Шефер.

Сам Хуго Шефер је казао да је преко Ходошића крријумчарио валуту у иностранство.

— Сећате ли се последње пошиљке? питали су полицајци Шефера.

— Сећам се, као да не. То је био један пакет са девет хиљада долара у чековима, одговорио је Шефер.

— А да ли је Ходоши успео да те чекове прошверцује у иностранство?

— Не знам, верујте, то не знам...

Људевит-Лајош Ходоши спровешће се из Новог Сада у Управу града и тамо ће најбоље објаснити шта је било са чековима.

Нова хапшења у вези са фалсификовањем крштеница

Полицајци још увек саслушавају Емила Ципрута и браћу Гадол у вези са фалсификовањем и трговањем крштеница. Јуче је доведен у полицију и Аурел Шнајдер, приватни чиновник у Београду, који је кумовао Захарију Јакобсону, бугарском држављанину који се покрстио да би што лакше трговао фалсификованим крштеницама.

— Где си ти, куме, обратили су се у шали полицајци Шнајдеру.

— Ево ме. Видим из новина да ме тражите, па дођох да вам кажем све што знам о целој тој ствари. Дајте ми само парче хартије и све ћу вам написати.

Кум Јакобсонов навео је да се са Захаријем упознао у варијетеу „Руског цара“. Тамо је Јакобсон често долазио, проводио се и трошио велике паре. Много је пио.

— Узгред, да нам кажете каква је пића пио Јакобсон? упитали су полицајци.

— Само најлепша. Ракију није хтео ни да помирише. Говорио је да је то простачко пиће...

Весео и расположен што га због кумовања Јакобсону нису хтели да затворе, Аурел Шнајдер јуче је отишао из Управе града у тврдој намери да ипак више никоме на свету не пружи кумовску руку.

Испитујући кривицу Захарија Јакобсона полицајци су наишли на још једно име уплетено у аферу са трговином фалсификованим крштеницама. То је Роберт Бенхајм, пријављен као адвокатски приправник. То је такође доста млад човек. Рођен је 1908 године у Бечу. У Београду је у последње време становао у Краљице Наталије улици, број 17. А у Југославију је почео да долази 1933 године. Као и сва лица с којима сада полиција има посла, и Роберт је много путовао. Био је у Италији, Немачкој, Чехословачкој, Мађарској, по Балкану је радо крстарио. Најзад, 5 јануара 1939 године, Роберт је напустио Југославију. Заједно с Давидом Штеслом и Штесловом женом Регином отпутовао је у Јужну Америку.

Засада се зна да се Роберт Бенхајм много дружио са Захаријем Јакобсоном, главним фалсификатором крштеница, и полиција у том правцу води и даље истрагу. Занимљиво је да се Бенхајм у Југославији издавао за доктора.

У Управу града доспео је и Емил Вајс, адвокатски приправник. Он је често виђан у друштву Јакобсона и Бенхајма. Полицајцима је Вајс рекао да је многим својим саплеменицима вадио дозволе за боравак у нашој земљи.

— А како стоји ствар с крштеницама? — питали су га полицајци.

— Нема шта да кријем, многе своје саплеменике снабдео сам крштеницама. Само, знате, ја сам то радио законским путем, законито сам их преводио у православну веру...

Полицајци не верују исказима Вајсовим. Његова улога у целој ствари с крштеницама још није довољно расветљена. То је задатак истраге следећих дана.

Полиција је такође открила и лице које је било главни сарадник Захарија Јакобсона у пословима око фалсификовања крштеница. То је лице својом руком исписивало текстове на крштеницама.

Крријумчаре очекују строге казне

Цела наша јавност већ је осудила ове крријумчаре који су у својој великој тежњи да се обогате слабили нашу привреду и наш народни новац. У овој великој афери најтеже је то што овде није у питању неколико људи које су трговачке спекулације одвеле у шверц, већ је откривена читава мрежа крријумчара који су веома смишљено пребацивали страну валуту преко граница наше земље. Полицајци су нас и јуче уверавали да су шверцери били мудро организовани и било је врло тешко да се расветле сва њихова пословања.

Али и поред тога, цела ова афера је откривена и сваки дан доноси понеко ново име. На тај начин, надају се полицајци, све ће се до краја објаснити и лице сваког крријумчара изићи ће на светлост дана.

Емил Вајс

Анафова мењачка радња на Теразијама

Како је већ јављено, и државне власти, не могући да се против овог зла боре ефикасним средствима (казне су фискалне природе и подлежу разматрању управних судова) труде се да се донесу потребне законске одредбе које би убудуће спречиле оваква шверцовања која наносе огром ну штету нашем националном новцу. Министар финансија већ је поднео Народној скупштини амандман по коме је Министарски савет добио овлашћење да донесе уредбу којом ће се предвидети најстроже казне за шверцере валута и вредносних хартија.

ХАПШЕЊЕ У НОВОМ САДУ

Нови Сад, 10 марта

У вези с познатом шверцерском афером коју је у Београду открила Управа града, новосадска полиција води истрагу, јер се претпоставља да су шверцери у свима већим местима имали своје агенте и своје канцеларије.

Тако је, управник новосадске полиције ухапсио данас познатог закупца кафане „Трговачки дом“, који Новосађани зову „Лојд“, Лајоша Ходоша. Чим је ухапшен, у његовом стану извршен је претрес. На највеће изненађење, органи полиције су пронашли рму чекова за иностранство, много фунти, долара и остале стране валуте. На саслушању г. Ходоши није хтео да каже порекло ових чекова и стране валуте.

Поводом његовог хапшења саслушани су његова жена, један келнер који је запослен у његовој кафани Антун Фишер и један новосадски трговац. Међутим, сви су они пуштени, док је Ходоши задржан и данас спроведен стражарно у Управу града Београда.

Вест о хапшењу Лајоша Ходоша изазвала је у Новом Саду велику сензацију. Он се у Новом Саду настанио од пре годину дана. Раније је био у Сомбору где је био закупац највећег хотела „Слобода“, а у Новом Саду је држао „Трговачки дом“, где му је посао ишао врло добро.

Поводом хапшења Ходоша управа полиције није дала никаква обавештења у интересу истраге, али је наговестила да претстоје још нека хапшења лица која су уплетена у ову шверцерску аферу.

Ходоши је у пратњи једног агента у 3.50 часова путничким возом спроведен за Београд.

22487 4—9

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ БЕОГРАД